

Gátan skal loysast!!

Tað er framvegis ein gáta, hvussu trý feroysk fiskiskip — øll av sama slag, øll bygd um sama mundið, øll bygd á sama plássi og øll longd á Skála skipasmiðju — sukkur.

Tey trý skipini eru Comet, Havaldan og Geyti Reyði.

Tey vórðu smiðað í Boizenburg í Eystur-týsklandi í fyrstu helvt av 1960-árunum.

Miðskeiðis í 60-unum vórðu tey longd á Skála skipasmiðju.

Fyrst í 1970-unum sakk Comet, síðst í 70-unum sakk Havaldan og nú í ár sakk Geyti Reyði — øll av økendum orsökum.

Meðan tey bæði fyrr nevndu skipini vóru í Norðsjónum við fullari last av ídnaðarfiski — tá óhappini hendu — so var triðja skipið á Føroya Banka við tómarí last.

Tær kanningar, sum eru gjørdar, aftaná at hesi trý skip eru sokkin, hava allar givið sama úrslit: nevnliga, at eingin veit, hvussu tað har til, at skipini bráðdliga koppaðu og sukkur.

Tey trý skipini liggja nú á havsins botni — og har liggur soh elst eisini svarið til hesar gátufullu hendingar.

Ímeðan hesar sannroyndir verða skriv- aðar, eru framvegis tvey skip; av sama slag, smiðað um sama mundið og á sama stað, í vinnu. Tey eru Saturn og Ólavur Hvíti.

Tað einasta, sum vikur frá teimum undan- farnu trimum skipunum, sum eru sokkin, er, at tey bæði ikki eru longd seinni.

Tí er spurningurin: er vandi fyri, at hesi bæði skipini, sum enn eru í vinnu, fáa somu lagnu sum «tey trý»?

Eru tað brek ella skeivleikar, sum stava frá skipasmiðjuni í Týsklandi, tá skipini vórðu smiðað, ið eru orsøkin til at trý skip eru sokkin, tá hava vit grund til at óttast... og verða varðin.

Men er tað harafturimóti leingjanin av skipunum, sum er atvoldin til óhappini, tá hava vit helst onga grund at óttast.

Alt er tó í óvissuni. Vit vita ikki, um leingjanin hevur nakað við óhappini at gera — hóast tað kann vera nærliggjandi at hugsa tað, tí øll trý skipini vórðu jú longd. Og øll fórust.

Tað er ikki uppgávan hjá Tíðindablaðnum Sosialinum at skuldseta nakran ávísan fyri at vera atvoldin til hesi óhapp. Okkara upp- gáva er hvørki at vera polití- ella dómsvald.

Kortini er tað uppgáva okkara at seta fram spurningar og finna svar, soleiðis at al- menningurin kann fylgja við øllum tí, sum fyriferst í okkara samfelag.

Vit fara tí í komandi blæðum at tosa við folk, sum hava havt eitthvert tilknyti til hesi skip og hesar hendingar — og vit fara at leita fram í skjóðum o.í. hvat finst um hetta málið.

Í dag tosa vit við Sofus Sivertsen, fyrr- verandi leiðari á Skipasýninum. Vit tosa eisini við Niclas Magnussen, sum var tekn- iskur leiðari á Skála skipasmiðju, tá tey trý umrøddu skipini vórðu umbygd á Skála.

Undarligt — tað sum er hent

Sofus Sivertsen í Havn var leiðari av Skipasýni- num, tá teir triggir bátar- nir vórðu longdir. Hann sigur seg púrt einki minn- ast til júst hesi arbeiðini.

Men hann heldur tað vera undarligt, at trý skip, øll av sama slagi og øll longd, skulu vera sokkin av

økendari orsök.

— Eg arbeiði ikki longur hjá Skipasýninum, tí skal eg ikki uttala meg. Men eg haldi, at hatta er merki-

ligt, sigur Sofus Sivert- sen, sum annars visir til, at tað er uppgávan hjá Skipasýninum at kanna slíkt.

Smiðað í Týsklandi — longd á Skála — øll sokkin!

— Eg eri ongantíð biðin um at geva frágreiðing

— í hesum máli, sigur Niclas Magnussen, sum var tekniskur leiðari á Skála Skipa- smiðju, tá Geyti Reyði, Comet og Hav- aldan vórðu longd.

Niclas Magnussen, sum í dag er leiðari á Arbeiðs- eftirlitinum í Tinganesi, var tekniskur leiðari á Skála Skipasmiðju, tá Comet, Havaldan og Geyti Reyði vórðu longdir har miðskeiðis í 60-árunum.

Hann sigur: — Eg minn- ist væl, at tey trý skipini vórðu longd. Arbeiðini vórðu øll góðkend bæði av klassanum og av skipa- sýninum.

Góðkent

— Heldur tú, at leingjanin

av skipunum kann vera or- søkin til, at tey eru sokk- in?

— Tað víi sjálvandi vera ein nærliggjandi tanki, nú tá øll skipini eru longd á Skála. Men bæði Skipa- sýnið og Klassin hava so góðkent arbeiðini, so tað átti at verið í lagi.

Niclas Magnussen leggur tó aftrat, at sjálv- andi kann eftirlit eisini hava sína avmarking.

— Eg skal tó ikki dylja, at tað pinur meg, hetta, sum er hent, tí sum leiðari á skipasmiðjuni, so hevði eg havuðsábyrgdina av

leingjanini av skipunum. Men sum sagt, bæði sjálvt projektið fyri leingjanina og sjálvt arbeiðið vórðu góðkend — og eitt eftirlit skal jú tryggja, at eitt arbeiði verður gjørt nóg væl.

Ikki røntgen

— Hvussu við røntgen- fotografering av sveising- um, tá tey trý skipini vórðu longd?

— Vit høvdu ikki fingið røntgen tá. Tað fingi vit í 1968. Tað er annars ikki nakað generelt krav at røntgenavmynda sveis- ingar. Tað er upp til Skipa- sýnið ella reiðarið, um tað skal gerast.

Niclas Magnussen sigur annars, at nógv skip eru longd á Skála, men tað er ikki komið fyri, at skip eru sokkin av teirri orsök.

— Tað eg veit um, so kemur tað fyri, at rivur koma í afturskipið á ym- sum skipum. Tá verður skipið gjørt sterkari, og so er tað í lagi. Men at skip bráðdliga søkka av slíkari orsök fyrikemur mær at vera ein gáta. Niclas Mag- nussen upplýsir annars, at stalið teir brúktu til leing- janina var av sama slag sum tað skipini uppruna- liga eru smiðað av.

Má nú kannast

Hvat viðvikur kannin- arbeiðinum aftaná hesar tryggjar vanlukurnar sigur Niclas Magnussen.

at tað hevði havt stórt virði fyri allar partar, um hetta málið verður kannað væl og virðiliga, soleiðis at orsøkin til óhappini kann verða funnin.

— Hvar eigur at taka stig til, at hesar neyðugu kanningar verða gjørdar?

— Tað má vera Skipa- sýnið. Skipasýnið er hægsti myndugleikin. Tað hevur ábyrgdina av, at klassin ger sitt arbeiði, og hesin stovnur skal eisini góðkenna tað, sum klassin er. So eg haldi tað var rimuligt, um Skipasýnið fekk glúð á í hesum máli og fann orsøkina til óhappini. Tað eru framvegis tvey skip av sama slag í vinnu. Væl eru tey ikki longd, men enn standa allir spurningar ósvaraðir. Tí haldi eg vt eiga at finna svarini.

Ongantíð spurður

— Geva sær vanlugu kann- ingarnar einki úrslit, eigur ta at verða farið niður á havbotnin fyri at kanna Geyti Reyða?

— Tað fer helst at vera ein spurningur um pengar. Kortini haldi eg, at alt eigur at verða gjørt fyri at finna orsøkina.

— Nú var tú leiðari á Skála, tá leingjanirnar vórðu gjørdar. Hevur tú nakrantíð givið frágreið- ing í hesum máli?

— Nei, tað havi eg ikki!

— Hevði tað ikki verið natúrligt, at tú varð úikin við kanningarnar?

— Tað víi eg haldi.

Jan.

Niclas Magnussen á veg oman at hyggja eftir skaða- num, sum Ternan fekk um dagarnar. Her tosar hann við ein av handverkarunum á skipasmiðjuni